

Съдържание

Предговор

КАКВО Е ФИЛОСОФСКА ГРАМОТНОСТ

И НУЖДАЕМ ЛИ СЕ ОТ НЕЯ? 7

Първи раздел

РОЛЯ И МЯСТО НА ФИЛОСОФИЯТА 11

1. ЩО Е ФИЛОСОФИЯ. НУЖДАТА ОТ ФИЛОСОФСКО ЗНАНИЕ 13

1.1. Философията като познание за света 14

1.2. От митологията към философията.....22

1.3. Философията и другите форми на духовна култура 25

1.4. Потребността от изучаването на философията 27

2. ОБЕКТ И ПРЕДМЕТ НА ФИЛОСОФИЯТА. ОСНОВНИЯТ ФИЛОСОФСКИ ВЪПРОС. ФИЛОСОФИЯТА И ЧАСТНИТЕ НАУКИ 29

2.1. Какво изучава философията? Обект и предмет на философията 29

2.2. Основният философски въпрос.....31

2.3. Отношението философия – частни науки 34

2.4. Абстрактна ли е философията? 37

2.5. Нужна ли е философията на частните науки? 39

3. ФИЛОСОФСКОТО ОСМИСЛЯНЕ НА СВЕТА. ХОЛИЗМЪТ И РЕДУКЦИОНИЗМЪТ. ФУНКЦИИ И СИСТЕМА НА ФИЛОСОФИЯТА 42

3.1. Специфика на философското мислене 42

3.2. Има ли философията собствен език? 45

3.3. Холизъмът и редукционизмът във философията 47

3.4. Функции на философията.....53

3.5. Система на философското знание.....54

3.6. Историята на философията.....55

4. ЩО Е МЕТОД? ФИЛОСОФСКИТЕ МЕТОДИ. ФИЛОСОФИЯТА КАТО МЕТОДОЛОГИЯ НА ЧАСТНИТЕ НАУКИ 57

4.1. Видове методи 58

4.2. Философските методи.....59

4.3. Философията като методология на частните науки.....67

Втори раздел

КЛАСИЧЕСКИТЕ ПРОБЛЕМИ..... 71

5. ОНТОЛОГИЯТА. ПОНЯТИЕ ЗА СУБСТАНЦИЯ 73

5.1. Разликата между същност и явление..... 74

5.2. Въпросът за субстанцията	78
5.3. Същност и значение на онтологемите.....	81
5.4. Задачите на онтологията.....	83
5.5. Предизвикателствата пред онтологията.....	86
6. КЛАСИЧЕСКИЯТ ФИЛОСОФСКИ МАТЕРИАЛИЗЪМ	88
6.1. Понятие за материализъм	88
6.2. Науката като средство за утвърждаване на философския материализъм	91
6.3. Категорията материя	93
6.4. Класическият материализъм и проблемът за съзнанието.....	100
7. ФИЛОСОФСКИЯТ ИДЕАЛИЗЪМ	104
7.1. Същност на обективния идеализъм	105
7.2. Какво е значението на обективния идеализъм?.....	111
7.3. Субективният идеализъм.....	114
8. ДУАЛИЗЪМЪТ И ПЛУРАЛИЗЪМЪТ КАТО ОНТОЛОГИЧНИ ТЕОРИИ.....	118
8.1. Дуализъмът на Рене Декарт.....	119
8.2. Други видове дуализъм.....	124
8.3. Плурализъмът като философска концепция	125
8.4. Употреба на понятието плурализъм извън философията.....	127
8.5. Проблемът за отношението между душата и тялото	129
8.6. Онтологията като метафизика.....	130
9. МИСЛЕНЕТО	133
9.1. Мисленето като атрибут на съзнанието	134
9.2. Психика и съзнание.....	142
9.3. Съвременните предизвикателства пред теориите за съзнанието.....	147
10. ДИАЛЕКТИКАТА	149
10.1. Същност на диалектиката.....	149
10.2. Диалектиката срещу метафизиката	157
10.3. Основните диалектически принципи и закони.....	159

Трети раздел

ПРЕДЕЛИТЕ НА ПОЗНАНИЕТО	165
11. ТЕОРИЯТА НА ПОЗНАНИЕТО И НЕЙНОТО МЯСТО И РОЛЯ ВЪВ ФИЛОСОФИЯТА	167
11.1. Понятие за теория на познанието. Исторически бележки.....	167
11.2. Субектът и обектът като гносеологически категории	171
11.3. Видове познание.....	173
11.4. Методологическата роля на теорията на познанието	177
11.5. Философският агностицизъм	178

12. ЕМПИРИЗМЪТ КАТО ГНОСЕОЛОГИЧЕСКА ПЛАТФОРМА	181
12.1. Зараждане и същност на емпиризма	182
12.2. Методологическите ограничения на индуктивния метод и на емпиризма. Френсис Бейкън	190
12.3. Солипсизмът	193
13. ФИЛОСОФСКИЯТ РАЦИОНАЛИЗЪМ	197
13.1. Основните черти на гносеологическия рационализъм	198
13.2. Априорно и постериорно познание. Вродените идеи	203
13.3. Ирационализъмът и познанието	205
13.4. Рационализъмът срещу емпиризма. Критични бележки	207
13.5. Критическият рационализъм	209
14. ЩО Е ИСТИНА? ОСНОВНИ ФИЛОСОФСКИ ТЕОРИИ ЗА ИСТИНАТА	212
14.1. Ролята на практиката. Характеристики на истината	213
14.2. Кореспондентна теория за истината	215
14.3. Семантична теория за истината	217
14.4. Прагматистка теория за истината	218
14.5. Кохерентна теория за истината	219
14.6. Догматична теория за истината	221
14.7. Консенсусна теория за истината	221
14.8. Конвенционална теория за истината	223
14.9. Онтологична теория за истината	225
14.10. Екзистенциална теория за истината	225
14.11. Плуралистични теории за истината	225
15. ЕЗИКЪТ	226
15.1. Еволюцията на познанието за езика	226
15.2. Езикът като модус на съзнанието	229
15.3. Философията на езика	235
Библиография	239